Dokumenttyp	Ansvarig verksamhet	Organisation	Version
Rutin	Smittskydd Värmland	Region Värmland	12
Dokumentägare	**Fastställare**	**Giltig fr.o.m.**	**Giltig t.o.m.**
Monika Carlson Smittskyddssjuksköterska	Andreas Harling Smittskyddsläkare	2025-04-15	2027-04-15

Kikhosta (pertussis)

Gäller för: Hälso- och sjukvård

Tillämpa basala hygienrutiner.

Sjukdom

Kikhosta orsakas av bakterien bordetella pertussis. Sjukdomen börjar med förkylningssymtom, lätt feber och hosta. Efter 1–2 veckor bryter den karakteristiska hostan ut som kommer i attacker och kan orsaka kräkningar. Hos vuxna och tidigare vaccinerade barn kan sjukdomen ofta vara lindrig och misstolkas som en förkylning eller orsaka långvarig hosta.

Smittvägar

Kikhosta sprids via dropp- eller kontaktsmitta. Smittöverföring sker framför allt vid nära eller upprepad kontakt, till exempel mellan hushållskontakter. Det är större risk för smitta vid vistelse inomhus. Inkubationstiden är vanligtvis 7–10 dagar men kan sträcka sig till mellan 5–21 dagar.

Smittsamhet

Smittsamheten är högst i början och avtar successivt under sjukdomsförloppet. Även vaccinerade personer med lindrig sjukdom är smittsamma. Smittsamhetsperioden uppskattas till fyra veckor från förkylningsfasen eller tre veckor från start av kikningar eller hostattacker. Med antibiotikabehandling kan smittsamheten minska, en patient anses vara smittfri efter minst fem dygns behandling.

Smittspårning

Smittspårning ska påbörjas snarast efter besked om positivt provsvar. Det är i första hand viktigt att identifiera exponerade riskgrupper: barn under ett år samt gravida kvinnor i sista trimestern. Postexpositionsprofylax kan bli aktuellt. Se Smittskyddsblad – läkarinformation. Kontakta vid behov Smittskydd Värmland för råd och stöd gällande smittspårning.

Placering

- Patient med kikhosta ska vårdas på enkelrum med egen toalett och stängd dörr och ska inte vistas i gemensamhetslokaler som till exempel väntrum.
- Märkning av vårdrum enligt rutin: Gul skylt.
- Instruera patienten att vid hosta alltid täcka munnen med engångsnäsdukar och därefter slänga näsduken i plastpåse.
- Kan vårdas på Patienthotellet. Serveras mat på rummet. Får vistas i allmänna lokaler utanför Patienthotellet.
- Patient med smittsam luftvägsinfektion ska inte samtransporteras med annan patient.

Transport

Undvik onödig förflyttning och vänta om möjligt med undersökningar som inte är akut medicinskt nödvändiga. Meddela mottagande enhet att patienten ska direkt in på rum.

Personal

Gravid vårdpersonal/städpersonal i sista trimestern ska inte vistas i rummet.

Utökade hygienrutiner
All personal ska använda munskydd IIR. Vid risk för stänk mot ansiktet ska visir användas. Viktigt att informera extern personal, till exempel städpersonal.

Disk
Hanteras som vanligt disk.

Tvätt
Hanteras som vanlig tvätt. Tvättsäck på rummet.

Avfall
Hanteras som vanligt avfall. Sopsäck på rummet.

Daglig städning
- Kontaktytor – avtorkning med ytdesinfektionsmedel.
- Golv och toalett – förfuktade moppar alternativt rengöringsmedel och vatten.
- Städstativet ska desinfekteras efter användning på rummet.

Slutstädning
- Säng, sängbord och övriga ytor – mikrofiberduk alternativt rengöringsmedel och vatten.
- Golv och toalett – förfuktade moppar alternativt rengöringsmedel och vatten.
- Städstativet ska desinfekteras efter användning på rummet.

Mer information om kikhosta på Smittskydd Värmlands webbplats

Utarbetad av: Andreas Harling